

SVĚTLO

OBČASNÍK KRAJE JÁRY CIMRMANA

cena 5 Kč

DIVADLO JÁRY CIMRMANA

MAJÁKU
MUZEUM CIMRMANOVY DOBY, PŘÍCHOVICE

č 1. 2014

ÚVODNÍK

Aby pěkné věci po nás zůstaly

Možná jsme se viděli, možná že ne, možná že potkali, když vás vítr zavál na Tanvaldsko, na Příchovice. Možná až takto dnes, když v ruce držíte první vydání Občasníku Světlo majáku, který je nazván po našem velikánovi, jehož fenomén do kraje přilákal už stovky, ne-li tisíce lidí. Jakoby s ním přišlo trochu víc lidské vzájemnosti, najednou se lidé poznávají a pak potkávají na spanilých cyklojízďách, na Majáku nebo v kině s jeho sochou nade dveřmi. Jako by přivál trochu vlídného humoru a nostalgie starých časů, vanoucí ze dveří muzea. Tak trochu zapomenutý kout na rozhraní Jizerských hor a Krkonoš ožívá, a tak Jizerky začínají problikávat už na vícero místech. A vyzařovat. Vyzařovat uskutečněními nápady a sny, péčí o krajinu, lidským dílem, životem pospolu. Jak to krásně ve své zdravotní k návštěvníkům vystihl v sobotu 7. června 2014 z ochozu muzea pan Zdeněk Svěrák:

„Přemýšlím o této krajině, kde žila spousta německy mluvících lidí, měli to tu rádi. A druhá světová válka pak způsobila, že jsme dostali úkol tuto nádhernou krajinu osídlit. Měli bychom udělat něco pro to, aby ty pěkné věci taďy nebyly jen po Němcích, ale i po Čechách. A jednou z těch pěkných věcí je i tato rozhledna.“ Je toho tolik, co se kolem událo a děje, že jsme se rozhodli o vše se s vámi občasníkovi podělit. Fakta, plány, historie, příběhy, myšlenky, zážitky budete mít tímto z první ruky. Až se čas obsahem zas naplní, rádi vám přineseme další číslo občasníku, další novinky a zajímavosti. Rádi uvítáme vaše ohlasy i náměty.

Mějte se šťastně a spokojeně a přijďte se zastavit a spočinout, nadechnout a rozhlédnout se, přijďte k nám zase pobejt!

Lída Abrahamová

ARCHITEKT MARTIN RAJNIŠ LETOS JUBILANTEM

„Vyrostl jsem v Sudetech, v Horním Maxově. Strašně jsem byl smutný z toho, jak ta krajina byla po válce zpusřilá a zničena, kolik domů spadlo. Jak se bolševik všude zle podepsal různými kravinami apod. A pak najednou vidím, jak člověk staví ve své vlasti, ne na cizím území. A najednou věž a tohle muzeum. Je to přiláčením se k tomu: Ano, jsme tu, máme tu to rádi, jak to měli určitě rádi Němci, a jsme připraveni se o to stejně pečlivě starat a přinášet to lidem, kteří sem chodí na výlety a zálibně se rozhlíží, stojí jim to za to. Po řadě generací, kdy Sudety chátraly, konečně nastal okamžik, že jsme tu doma, stavíme tu rozhledny, koukáme se po zemi

JE TO PTÁK, CO ROZPÍNÁ SVÁ KŘÍDLA V NÁRUČ NAD KRAJEM

Maják a muzeum na Příchovicích slaví roční výročí

Jeden námořní příběh vypráví o dvou kapitánech na jedné lodi, kteří se vydali na společnou plavbu. Rozhodli se. Roztáhli mapu a pevně drželi kurz k Mysu dobré naděje. Místo vratké barky stáli pevně nohama na zemi, místo slané vody měli boty plné sněhu a před očima moře, moře kopců a hor na jaře se zelenající. Jednoho dne přijde ten o něco starší, zda poblíž není maják, ze kterého by se dalo rozhlédnout, na chvíli kotvit a potkat se člověk s člověkem. „Není, hmm, tak ho postavíme, musíme se spojit se staviteli, s těmi správnými lidmi.“

A tak byl osloven prof. Ing. arch. Martin Rajniš, který navrhl věž.

„Stavět věž a projektovat je není vůbec snadné. Ale je to krásná práce. Vyšlo to nakonec tak, jak jsme si to všichni představovali.“

Naše téma už dlouhou dobu je přirozená architektura, týká se to použitého materiálu. Že si to sedne do terénu a že to s terénem i tou krajinou vede harmonický dialog. Z původní čisté válcové věže vznikla věž, která má vloženou podpůrnou zeď, a ještě muzeum. Byla a je tam skála, hodně skály, z toho vzniklo kamení,

ze kterého je ta zeď. Postaveno je to z kamene, který tam byl,“ uvádí prof. Martin Rajniš a s rukama rozpačenými k letu s úsměvem dodává: „Vznikla kamenná stavba, z níž kouká krk, který se dívá daleko do kraje. Je jako pták, má tááááá křídla, jež rozpíná v náruč nad širokou krajinou, a chce vylézt. Ta síla v těch křivkách stavby je znát.“ Krásná představa, kterou můžete vnímat z odstupů. Na realizaci stavby pracovalo usilovně mnoho lidí mnoha řemesel a takto se to báječně podařilo.

Tak maják a ještě muzeum! To teprve nabízí zastavení a také setkání! V rovině historie a živé výpovědi našich před-

ků a jejich vrstevníků s laskavým duchem Járy Cimrmana. Výpověď doby, pokroku, ale i lidské činnosti, potu a mozolů, které se na nástrojích i předmětech otiskly. Hrabalo, kopal, stavělo a sekalo se před válkou i po ní. Jestli se dřív do válek přetavovaly zvony, dnes by se mohly přetavit roky zakopané zbraně ze zahrad. A ty přetavit na sekyrky, motyky, kosy a hrábě, se kterými lze do krásy léčit tuhle drsnou zem.

MAJÁK A MUZEUM ZVE K NÁVŠTĚVĚ

Maják Járy Cimrmana a Muzeum Cimrmanovy doby má za sebou první rok. Je v něm umístěna značná část pozůstalosti Járy Cimrmana, která byla přechovávána v depozitářích společnosti a divadla Járy Cimrmana v Praze. Významná část sbírek vznikla také díky vzácným darům od občanů z širokého okolí. Exponáty pocházejí z Mistrovy pozůstalosti a z uchovávaných památek na jeho pobyt v tomto kraji. Zároveň můžete žasnout nad předměty z doby jeho vrstevníků.

Z muzea na Maják vystoupáte po 105 schodech a ocitnete se v nadmořské výšce 801 m n.m. Vyhlídková plošina je ve výšce 18 m. V pokladně muzea je možné si zakoupit originální suvenýry nebo jedinečné výrobky tohoto kraje.

Otevřeno denně:
říjen–březen: 10–17,
duben–září: 10–18 hod.
(www.ucapa.eu)

V muzeu najdete i exponáty z dětství Járy Cimrmana a také předměty, jaké svět neviděl, například vypouštěcí talíř, rohové koště apod.

LESOPARK NA SLUNEČNÍ JE JEDINEČNOU OÁZOU

Celý prostor je velmi vlídně nastaven rodinám s dětmi, navíc citlivý k životnímu prostředí. Je to malý zázrak na pomezí Jizerských hor a Krkonoš

Kouzelné místo s výhledem na místní kostel sv. Víta, inspirativní přírodní kout zábavy i ponaučení, to je Lesopark Na Sluneční v Příchovicích. Ještě před pár lety to však byla skládka kořenovského závodu Cutisin i místních občanů. Prostor zde sloužil také jako střelnice pro asfaltové holuby. Místo houpaček, skluzavek a laviček byste zde našli kopřivy, náletové dřeviny, šťovíky. Místo paloučků pak zapáchající bažinatý prostor. „Tu sílu místa na hřebeni jsme zde cítili, ale krá-

su romantických pohledů do krajiny, na kostel sv. Víta, inspirativní přírodní kout zábavy i ponaučení, to je Lesopark Na Sluneční v Příchovicích. Ještě před pár lety to však byla skládka kořenovského závodu Cutisin i místních občanů. Prostor zde sloužil také jako střelnice pro asfaltové holuby. Místo houpaček, skluzavek a laviček byste zde našli kopřivy, náletové dřeviny, šťovíky. Místo paloučků pak zapáchající bažinatý prostor. „Tu sílu místa na hřebeni jsme zde cítili, ale krá-

a je vidět, že ji máme rádi. To je to hlavní, co by tato stavba měla říkat,“ míní prof. architekt pan Martin Rajniš, který letos oslavil významné životní jubileum.

Na kontě svých realizovaných projektů má ve spolupráci s Davidem Kubíkem třeba poštovnu na Sněžce, Maják a muzeum doby Járy Cimrmana, Dům v oboře v Českém lese, Králíčák, Kupoli v Brně, věž Bára a další a další věže a stavby, vždy vzdušné s důrazem na použití přírodních materiálů (www.hutar-architektury.cz). Teďy hodně zdraví a ještě hodně podobných skvělých nápadů, které potkáme v krajině!

SVĚT BY BYL OCHUZEN

Každému je zřejmé, že bez Divadla Járy Cimrmana a jeho vynikajících herců by mezi lidmi nebylo tolik vlídného humoru a veselí, jež se k postavě našeho velikána pojí, nebylo by ani samotného génia.

Popularita a váženost herců, kterým lidé hovorově říkají Cimrmani, je na místě a zasloužená. Nejen osoba Járy Cimrmana, ale i mnohé repliky z divadelních her vešly do našich životů, a to napříč sociálními i věkovými skupinami. „Je to nádhra, moc se mi to líbilo. Děkuji. Cimrman je náš, vždycky mi byl humorem bližší než Švejk,“ poznamenává starší dáma, když za sebou zavírá dveře Muzea doby Járy Cimrmana. A my děkujeme s ní: pane Svěráku, pane Smoljaku, pane Čepelko, pane Weigle, pane Kotku, pane Vondruško, pane Bruknere, pane Pencí, pane Rumleno... i všem, všem vám ostatním děkujeme, že jste byli a JSTE.

Zdeněk Svěrák

Úsměvným povídaním provázal pan Zdeněk Svěrák děti pohádkovou trasou v sobotu 7. června 2014.

Lesopark Na Sluneční

kterým se skrývají hodiny a hodiny práce. Dílo má na svědomí několik šikovných rukou, které vytvořily originální přírodní prolézačky, skluzavky, houpačky, bludiště... Po celém areálu jsou rozsety příběhy stromů, které vymyslely děti z Příchovic i okolí.

Díky přírodním rámcům zasazeným v lesoparku se můžete podívat na malebný obraz, který tu spoluvtváří příroda.

Nebo spolu se svými blízkými můžete vytvořit živý obraz z krajiny, která je úchvatná v jakoukoliv roční dobu. Lesopark podporuje dětskou fantazii, je to barevný, živý, netušený svět, oáza klidu a spočívání. Podoba celého areálu není konečná, stále roste, vyvíjí se. Pokud budete chtít, můžete se zapojit i vy, třeba společně sázet stromy a začít tak vytvářet nové příběhy.

PROMĚNA PENZIONU A CELÉHO AREÁLU JE ZNÁT

KAŽDÁ SEZÓNA MÁ TU SVOJE KOUZLO

Areál U Čápa, to dávno už není jen pěkné zimní středisko, ale hned z několika důvodů i zajímavý cíl výletů, nejen díky vyhlášené kuchyni.

Penzion U Čápa je dnes vyhledáván také pro svou klidnou a vlnitou atmosféru, kterou dotváří krásná poloha s výhledem do kraje. Pokud vám bude přát počasí, tak si nenechte ujít posezení na verandě s výhledem na horizont kopců a zelenající stráně a údolí. Jindy vánice za oknem či líně povalující se mlha, za kterou si můžete představit cokoli. V této výšce bývá v zimě velmi často hranice inverze. Naskytne se vám pohled jak z paluby letadla: terasa restaurace je ve slunci, těsně nad hustými neproniknutelnými bílými mračny. Každá sezóna tu má své kouzlo. Spokojenost hostů, ale i čtyřnohých chundelatých obyvatel v ovčíně má na starosti nevelký tým lidí mnoha profesí, které střídají s ročním obdobím, ale i v průběhu dne. Někteří pohotově odkládají zimní kombinézy, odstavují rolby a skútry, aby se s jarem oblékli do montérek a vzali do rukou sekery, motyky, kleště, lopaty, pily, zasedli za volant traktorů a pevně stiskli říditka křovinořezů, kortoučů a další techniky. „Ten, kdo je v práci, má své povinnosti, a kromě toho je vždy připraven dělat to, co je v daném okamžiku potřeba, včetně nás provozních,“ říká s úsměvem Renata Nosková. Práce v domě i venku je dost a díky péči a pečlivosti těchto lidí je to v celém areálu vidět.

SPOKOJENÝ HOST SE VRACÍ

Celý provoz má na starosti Renata Nosková a Eva Žďárská, se kterými nahlížíme do zákulisí penzionu.

Eva Žďárská

● Změnil se chod a provoz restaurace a penzionu, a pokud ano, tak jak?

E.Ž.: „Naprostě, úplně vše se znásobilo. Dřív bylo otevřeno od čtvrtka do neděle, dnes je denně. Tím se zvýšil i počet zaměstnanců, a to všude. Na obsluhu v restauraci byli dva, nyní jsou čtyři. Už nezavíráme, od loňského června jedeme nepřetržitě, kromě Štědrého dne.“

R.N.: Zvýšila se poptávka pobytu rodin s dětmi a to i mimo sezónu.

● Co lidi nejvíce láká, zajímá?

E.Ž.: Kromě muzea a Majáku a lesoparku, sem chodí za jídlem, za naší dobrou českou kuchyní.

● Letní sezóna se pomalu rozjíždí, jak vypadá U Čápa třeba taková sobota?

E.Ž.: Tak nejprve vše startuje dost velkou přípravou, což je již v pátek, musíme být připraveni na cokoli. A v sobotu už to jede a my vítáme přicházející hosty. V 10

PRÁCE VENKU JE PRO NI POTĚŠENÍM

Služebně nejděle je u Čápa paní Jana Exnerová, posvětná svou srdečností a veselou povahou, které nikdo neřekne jinak než Bóza. Na její práci je dobře vidět všestrannost a zručnost, kterou tu lidé oplývají a na konečném díle se to pak skvěle odráží. Sama o sobě s úsměvem říká, že je Ferda Mravenec, práce všeho druhu.

● Tak co tu vlastně všechno děláte?

No všechno možné v kuchyni, všechny možné práce v domě i na vlek. Pracovala jsem tu jako malířka, lakýrnicka, zahradnice, ale i řezbářka, truhlářka, ani nevím, jak by se to všechno pojmenovalo.

● Jaké práce se vám líbí nejvíce?

Určitě všechny, které dělám venku, ať je to obsluha dětského vleků v zimě nebo od jara práce na zahradě či v lesoparku.

● Proutěné koše i proutěné bludiště v lesoparku pochází právě z vašich rukou, kde jste se tomu naučila?

Doma s tátou, začali jsme před léty podle darované knihy, abychom využili vrbu, co nám u domu stojí. Nejdřív uděláte jeden košík, druhý a pak už jde i to ostatní.

● A z jaké práce jsem vás teď vyrušila?

No, snad to lidi nevyleká, ale právě ošetřuji historickou mlátičku do nové expozice, natírám ji fermezí smíchanou s volskou krví...

Paní Bóza nad bistroem zrovna natírá rouru vzduchotechniky

HLASY A OHLASY ANEB VYBÍRÁME Z NÁVŠTĚVNÍ KNIHY

Počty návštěvníků muzea a Majáku se během prvního roku provozu vyšplhaly k tisícům. Je to skvělé zjištění a hlavně potvrzení dobrého nápadu, který se zde realizoval. Mezi valnou většinou domorodých turistů na Maják zavítají také sousedé z Polska, vždyť to sem mají co by kamenem přes Jizeru hodili. Za krátkou historii Majáku a muzea přišla i řada cizinců, například Němci, Španělé, Maďaři, Finové, Kanadčané, Brazílci a pár Čechoameričanů. Mnozí z nich v návštěvní knize nechávají své díky a pozdravy, dělí se o své zážitky a pocity. Jsou jednoznačně pozitivní. Jediné, na co si stěžují, je nepřítel počasí. V takovém případě celkový dojem napravuje expozice muzea doby Járy Cimrmana a jeho nepřekonatelné vynálezy a zlepšovadla. Letmo v návštěvní knize listujeme a čteme:

- Děkujeme za prohlídku kuriozit, pěkně jsme se zasmáli. Tady se nikdo nemůže mračit. Petr a Jarka Veverkovi
- Absolutní bomba, fantastický nápad.
- Díky, uznání všem, kteří dělají něco pro druhé a za nás všechny.
- Cimrman je nejlepší, chceme být jako on...
- Čest památce Járy Cimrmana vzdávají horníci z Ostravy.

ČERNÁ KRONIKA

aneb Nebyl to apríl

Slova chybí, jen smutek v očích a beznadějí člověka zaplavila, když po jednom dubnovém víkendy našli zaměstnanci areálu U Čápa podupané keriky a čerstvě zasazené květiny a navíc pod Majákem rozlámaný kousek ochotu z rozhledny. To měli na svědomí nějaká zvířata, kteří sem jednou asi z nějakého divného kouta země zabloudili.

MINIMUZEUM NA MLATĚ

Jak na Hamrskách vznikala odloučená expozice příchovického muzea

Původním záměrem bylo zajistit kryté prostory pro tradiční hamrskou pouť, která se u nás stala v posledních letech setkáváním našich příbuzných a známých (ty reprezentuje country skupina Kapelníci). Vyklidili jsme tedy naši stodolu, která se nám zdála pro tento účel ideální, přitom jsme však nacházeli řadu zajímavých předmětů našich

MINIMUZEUM NA MLATĚ

VELKÉ HAMRSKÉ IL. HAMRSKÁ 444
ODLOUČENÁ EXPOZICE PŘÍCHOVICKÉHO MUzea
„DOBA JÁRY CIMRMANA“

OD NÁPADU K DNEŠKU

Od cyklostezky přes Altaj, na Maják, do muzea a do lesoparku

- 10. 6. 2006 Otevření cyklostezky krajem Járy Cimrmana a Slavnostní zahajovací cyklojízda ze Zlaté Olešnice do Tanvaldu.
- 1. 7. 2006 Běh s Kufry a v zimních na Českém Šumburku
- 9. 6. 2007 Spanilá jízda a cvičný výstup před Expedicí Altaj Sladkou Dírou na Hvězdu
- 7. 6. 2008 Spanilá jízda, Běh s kufry, výstup na Štěpánku a uložení pamětní desky Expedice Altaj
- 13. 6. 2009 Spanilá jízda, odhalení modelu sochy Járy Cimrmana v mlze, živé obrazy, zimní radovánky. Jízda historickou vlakovou soupravou
- 12. 6. 2010 Spanilá jízda, výstava v kině: Pamětní koutek kabinetu Járy Cimrmana a odhalení sochy Járy Cimrman v mlze na Kině Jas v Tanvaldě.
- 11. 6. 2011 Spanilá jízda a výstava Pět ročníků Spanilé jízdy nostalgickým objektem. Na Příchovicích poklepání základního kamene muzea. Balóny roznesly kameny do čtyř světových stran.
- 9. 6. 2012 Spanilá jízda a Den pootevřených dveří Majáku Járy Cimrmana na Příchovicích (mobilní provizorní expozice, otisk stopy JC (dnes ukryt pod podlahou).
- 8. 6. 2013 Spanilá jízda a Slavnostní otevření muzea
- 11. 7. 2013 Otevření Majáku
- 1. 11. 2013 Slavnostní křest kiosku na Severním pólu s hřebíkem vyznačení pólu a křest cimrmanových lyžařských tratí v areálu U Čápa
- 1. 11. 2013 Slavnostní stříhání pásky u Minimuzea Na mlatě na Hamrskách
- 7. 6. 2014 Křest kůlny a propojení Majáku s Lesoparkem Na Sluneční.

Na lyžích, na saních s cepínem na „Severní pól“ a další zimní radovánky se uskutečnily v červnu 2009 na Šumburku v parku u kostela, díky přivezeným zásobám sněhu, který zbyl a vydržel z MS 2009 v Liberci.

babiček a dědečků. Tím byl položen základ budování malého muzea.

Celé stodole vévodí mlátička na obilí, kterou jsme v roce 2012 nabídli přes pana Kotka jako odloučený exponát vázaný k muzeu na Příchovicích. Na jaře roku 2013 jsme přes zastupce mikroregionu dali celému muzeu název „Na Mlatě“ a zhotovili vlastní logo. V červnu 2013 si naše exponáty osobně prohlédl pan Kotek a domluvili jsme se na další spolupráci, zahájené oficiálním označením 1. 7. 2013. Prvního listopadu pak bylo naše minimuzeum slavnostně otevřeno členy Divadla J. Cimrmana v čele s panem Zdeňkem Svěrákem.

V současné době máme zhotovené vizitky a razítko minimuzea s logem a webovými stránkami. Nemáme pevnou otvírací dobu, návštěvu je možno domluvit telefonem nebo e-mailem. Vzhledem k mírné odlehlosti místa jsme instalovali na důležité odbočky dřevěné ukazatele. Všechny zájemce upozorňujeme, že nás jejich návštěva rozhodně obtěžovat nebude a budou zde vítáni.

Pohlovi z Hamrsek
(www.na-mlate.unas.cz)

